

Ποιά είναι τα δικαιώματά μου ως θύματος εγκληματικής πράξης;

Κανείς δεν είναι προετοιμασμένος να γίνει θύμα εγκληματικής πράξης. Δεν έχει σημασία αν πρόκειται για κλοπή μιας τσάντας, σοβαρή σωματική βλάβη ή άλλη εγκληματική πράξη. Το άτομο τραυματίζεται ή ταρασσεται ψυχικά και συχνά δεν ξέρει τι πρέπει να κάνει. Αυτό το φυλλάδιο έχει σκοπό να σας δώσει κάποιες πληροφορίες για το πού μπορείτε να βρείτε βοήθεια σε μια τέτοια περίπτωση και ποιά δικαιώματα έχετε.

Ποιός μπορεί να με βοηθήσει;

Συμβουλές και βοήθεια παρέχουν κέντρα υποστήριξης θυμάτων. Στις υπηρεσίες συμβουλευτικής εργάζονται ειδικά εκπαιδευμένα άτομα, που έχουν μεγάλη εμπειρία με ανθρώπους στην θέση σας και που θέλουν να σας ακούσουν και να σας βοηθήσουν. Ανάλογα με την βαρύτητα της περίπτωσης μπορούν να σας συστήσουν και περαιτέρω βοήθεια π.χ. ψυχολογική ή θεραπευτική υποστήριξη.

Μια επισκόπηση του πού μπορείτε να απευθυνθείτε θα βρείτε εδώ:

www.bmjv.de

Εναλλακτικά, βοήθεια μπορείτε να βρείτε και σε κάθε αστυνομικό τμήμα ή ψάχνοντας στην βάση δεδομένων στο διαδίκτυο για θύματα εγκληματικών ενεργειών (www.odabs.org <http://odabs.org>).

Πώς μπορώ να καταγγείλω μια εγκληματική πράξη και τι γίνεται μετά;

Αν θέλετε να καταγγείλετε μια εγκληματική πράξη μπορείτε να πάτε σε οποιοδήποτε αστυνομικό τμήμα. Αν έχετε ασκήσει μήνυση δεν μπορείτε έτσι απλά να την πάρετε πίσω γιατί οι ανακριτικές αρχές (αστυνομία και εισαγγελία) πρέπει να εξετάσουν σε βάθος κάθε καταγγελθείσα εγκληματική ενέργεια.

Μόνο σε ορισμένες ελαφρότερες εγκληματικές πράξεις (όπως π.χ. εξύβριση ή υλική βλάβη) μπορεί να αποφασίσει το θύμα αν θα διωχθεί η εγκληματική ενέργεια. Γι' αυτό αυτές οι πράξεις λέγονται παραπτώματα εξαρτώμενα από αίτηση (Antragsdelikte). Η δίωξη γίνεται κατά κανόνα μόνο κατόπιν

καταγγελίας, μόνο δηλαδή αν το επιθυμείτε καθαρά εσείς ως θύμα της πράξης. Αυτή την καταγγελία πρέπει να την κάνετε εντός τριών μηνών από την στιγμή που σας έγινε γνωστή η δράση και το άτομο του δράστη.

Τι γίνεται αν δεν καταλαβαίνω καθόλου ή λίγο τα γερμανικά;

Δεν πειράζει. Αν θέλετε να κάνετε καταγγελία θα σας δοθεί βοήθεια. Αν ανακριθείτε ως μάρτυρας, έχετε το δικαίωμα να παραστεί διερμηνέας.

Ποιές πληροφορίες μπορώ να ζητήσω για την ποινική διαδικασία;

Αν πέσετε θύμα εγκληματικής πράξης δεν πληροφορείστε πάντα αυτόματα σχετικά με την ποινική διαδικασία. Πρέπει να πείτε, καλύτερα αμέσως στην αστυνομία, αν και ποιες πληροφορίες χρειάζεστε. Αν το επιθυμείτε θα πληροφορηθείτε για τα εξής:

- Θα λάβετε μια σύντομη, γραπτή βεβαίωση της καταγγελίας σας.
- Θα πληροφορηθείτε το αν η εισαγγελία περάτωσε την διαδικασία δηλαδή αν δεν απαγγέλθηκε κατηγορία ενώπιον του δικαστηρίου.
- Θα πληροφορηθείτε για το πότε και πού θα λάβει χώρα η δικαστική διαδικασία και γιατί πράγμα θα κατηγορηθεί ο κατηγορούμενος/η κατηγορούμενη.
- Θα πληροφορηθείτε για το αποτέλεσμα της δικαστικής διαδικασίας δηλαδή αν υπήρξε απαλλαγή από κατηγορίες ή αν η διαδικασία περατώθηκε.
- Θα πληροφορηθείτε για το αν ο υπόδικος ή κατάδικος είναι υπό κράτηση.
- Θα πληροφορηθείτε για το αν απαγορεύτηκε στον κατάδικο να έλθει σε επαφή με σας.

Επιπλέον μπορείτε να σε μεμονωμένες περιπτώσεις να ζητήσετε να σας δοθούν πληροφορίες ή αντίγραφα από φακέλους υποθέσεων. Αυτά μπορεί να είναι παραδείγματος χάριν μετά από ένα οδικό ατύχημα, ένα σχεδιάγραμμα του ατυχήματος, το οποίο χρειάζεστε για να πάρετε την αποζημίωση (υλική ή ηθικής βλάβης). Αν δεν έχετε δικαίωμα να κάνετε αγωγή (για την αγωγή βλ. παρακάτω) πρέπει να αιτιολογήσετε την αίτηση, να εξηγήσετε δηλαδή για ποιο λόγο χρειάζεστε τις πληροφορίες από τον φάκελο της υπόθεσης.

Η κατάθεσή σας ως μάρτυρας

Αν είστε θύμα εγκληματικής ενέργειας, έχετε σημαντικό ρόλο ως μάρτυρας για την διαδικασία. Κατά κανόνα δίνετε κατάθεση στην αστυνομία. Σε πολλές περιπτώσεις όμως πρέπει να δώσετε κατάθεση αργότερα και ενώπιον δικαστηρίου. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις π.χ. αν είστε παντρεμένος/η ή συγγενής του/της κατηγορουμένου/κατηγορουμένης έχετε το δικαίωμα να αρνηθείτε την κατάθεση, δηλαδή δεν έχετε υποχρέωση να μιλήσετε.

Στην κατάθεσή σας όμως πρέπει να δώσετε το όνομα και την διεύθυνσή σας. Μπορεί να γίνει εξαίρεση σε περίπτωση αυξημένου κινδύνου. Για παράδειγμα όταν κάποιος σας έχει απειλήσει με βία για να μην καταθέσετε. Τότε δεν έχετε υποχρέωση να αποκαλύψετε την προσωπική σας διεύθυνση. Αντ' αυτού μπορείτε να δώσετε άλλη διεύθυνση στην οποία μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί σας. Αυτή μπορεί π.χ. να είναι ένα κέντρο υποστήριξης θυμάτων, με το οποίο έχετε επικοινωνήσει.

Το να καταθέσετε ως μάρτυρας αποτελεί για σας αναμφίβολα έκτακτη κατάσταση που ενδεχομένως να είναι ιδιαίτερα δύσκολη. Για το λόγο αυτό μπορείτε να φέρετε μαζί σας κάποιο άτομο στην κατάθεση. Αυτό το άτομο μπορεί είναι συγγενής ή φίλος. Το άτομο αυτό μπορεί να είναι παρόν κατά την κατάθεση και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις αποκλείεται από αυτήν. Μπορείτε φυσικά να συνοδεύεστε από τον/την δικηγόρο σας. Σε ειδικές περιπτώσεις μάλιστα μπορεί να σας διατεθεί δικηγόρος για την διάρκεια της κατάθεσης, με έξοδα του κράτους. Αν νομίζετε ότι για την κατάθεση, ανεξαρτήτως του αν θα γίνει στην αστυνομία ή στο δικαστήριο, έχετε ανάγκη από παρόμοια βοήθεια, ρωτήστε το αρμόδιο για την κατάθεση πρόσωπο πριν την κατάθεση!

Αν τα θύματα βίαιας ή σεξουαλικής φύσης εγκληματικής πράξης είναι παιδιά ή έφηβοι, υπάρχει η δυνατότητα να παρασχεθεί επαγγελματική συνοδεία και υποστήριξη κατά την συνολική διάρκεια της διαδικασίας. Σε μεμονωμένες περιπτώσεις μπορούν και ενήλικες θύματα σοβαρών βίαιων εγκλημάτων ή εγκλημάτων σεξουαλικού χαρακτήρα να χρειαστούν και να λάβουν παρόμοια υποστήριξη. Η ψυχοκοινωνική υποστήριξη για την διαδικασία είναι για τα

θύματα δωρεάν, πράγμα που έχει επιβεβαιωθεί από το δικαστήριο. Ρωτήστε την αστυνομία ή το κέντρο υποστήριξης θυμάτων. Εκεί θα σας δώσουν περαιτέρω πληροφορίες.

Στο διαδίκτυο στο www.bmjjv.de/opferschutz μπορείτε να βρείτε επίσης πολλές πληροφορίες για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη κατά τη διαδικασία και εκεί στο σημείο ψυχοκοινωνική υποστήριξη κατά τη διαδικασία.

Μπορώ να παραστώ στην ακροαματική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγουσα/ενάγων;

Αν είστε θύμα ορισμένων αξιόποινων πράξεων μπορείτε να παραστείτε στην ακροαματική διαδικασία ως πολιτικώς ενάγουσα/ενάγων. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται π.χ. βιασμός, σεξουαλική κακοποίηση, απόπειρα φόνου ή πράξη που έχει ως αποτέλεσμα τον θάνατο συγγενούς προσώπου. Σε μια τέτοια περίπτωση έχετε ειδικά δικαιώματα. Για παράδειγμα, μπορείτε να παρίστασθε πάντα στην ακροαματική διαδικασία, πράγμα που δεν είναι δυνατόν για τους άλλους μάρτυρες.

Ποιός θα πληρώσει τον/την δικηγόρο μου;

Αν ζητήσετε βοήθεια δικηγόρου αυτό μπορεί να σημαίνει έξοδα για σας. Αν ο κατηγορούμενος καταδικαστεί, υποχρεούται να αναλάβει τα έξοδα του δικηγόρου σας. Εντούτοις δεν είναι όλοι οι υπόδικοι σε θέση να πληρώσουν τα έξοδα. Μπορεί τότε να χρειαστεί να αναλάβετε τα έξοδα εσείς.

Σε ειδικές εξαιρέσεις μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο αίτηση να σας εκπροσωπήσει δικηγόρος με έξοδα του κράτους. Αυτό συμβαίνει π.χ. σε σοβαρά βίαια εγκλήματα ή εγκλήματα σεξουαλικού χαρακτήρα ή όταν εξαιτίας του εγκλήματος έχασαν την ζωή τους στενοί συγγενείς π.χ. τέκνα, γονείς ή σύζυγοι. Στις περιπτώσεις αυτές δεν έχει σημασία αν έχετε ή όχι την οικονομική δυνατότητα.

Και σε άλλες περιπτώσεις μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο οικονομική υποστήριξη για νομική συνδρομή. Αυτό γίνεται αν έχετε χαμηλό εισόδημα και έχετε το δικαίωμα να είστε ενάγων/ενάγουσα κατά την δικαστική διαδικασία.

Αποζημίωση και ικανοποίηση ηθικής βλάβης

Έχετε υποστεί ζημία εξαιτίας εγκληματικής ενέργειας ή θέλετε να λάβετε αποζημίωση; Θέλετε να επικαλεστείτε αυτό το δικαίωμα κατά την διάρκεια της ποινικής διαδικασίας; Αυτό είναι κατά κανόνα δυνατόν (η λεγόμενη επιπλέον διαδικασία). Για τον σκοπό αυτό πρέπει όμως να υποβάλετε αίτηση. Αυτό μπορείτε να το κάνετε μαζί με την καταγγελία της εγκληματικής πράξης.

Έχετε φυσικά την δυνατότητα να επικαλεστείτε το δικαίωμα αποζημίωσης ή ικανοποίησης ηθικής βλάβης με άλλη διαδικασία δηλ. όχι ενώπιον του ποινικού αλλά του αστικού δικαστηρίου. Και εδώ μπορείτε να αιτηθείτε από το δικαστήριο οικονομική αρωγή για νομική συνδρομή αν έχετε χαμηλό εισόδημα.

Τι άλλα δικαιώματα έχω;

Έχετε υποστεί βλάβη η υγεία σας εξαιτίας βίαιας εγκληματικής πράξης; Τότε μπορείτε να λάβετε κρατικό επίδομα σύμφωνα με τον νόμο περί αποζημίωσης θύματος, αν π.χ. πρόκειται για ψυχοθεραπεία, παροχή βοηθητικών μέσων (π.χ. βοήθημα βάδισης, αναπηρικό καροτσάκι) ή επίδομα σύνταξης (π.χ. ως αναπλήρωση απώλειας εισοδήματος). Μπορείτε να κάνετε μια σύντομη αίτηση στην αστυνομία.

Αν είστε θύμα εξτρεμιστικής βίας ή τρομοκρατικών ενεργειών μπορείτε να αιτηθείτε οικονομική βοήθεια από το Ομοσπονδιακό Γραφείο Δικαιοσύνης. Εκεί θα πληροφορηθείτε τα πάντα σχετικά με τις προϋποθέσεις και για την διαδικασία: www.bundesjustizamt.de/ (αναζήτηση για: Härteleistungen/Opferhilfe (Επίδομα δυσμενών συνθηκών / Αρωγή θυμάτων))

Ως θύμα ενδοοικογενειακής βίας έχετε πιθανόν περισσότερα δικαιώματα σύμφωνα με τον νόμο προστασίας από την βία. Παραδείγματος χάριν μπορείτε να ζητήσετε από το οικογενειακό δικαστήριο να απαγορεύσει στον δράστη να έλθει σε επαφή μαζί σας. Το δικαστήριο μπορεί σε ειδικές περιστάσεις να επιτρέψει να κατοικήτε μόνο εσείς στην οικία που μέχρι τώρα κατοικούσατε μαζί με τον δράστη. Τις απαιτούμενες αιτήσεις μπορείτε να τις υποβάλετε είτε γραπτά στο πρωτοδικείο ή να συνταχθούν επί τόπου στο πρωτοδικείο. Δεν είναι υποχρεωτικό να σας εκπροσωπήσει δικηγόρος.

Τι είναι η διαδικασία μεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος;

Έτσι ονομάζεται η διαδικασία η οποία κατά κύρο λόγο αποσκοπεί στο να βοηθήσει το θύμα εγκληματικής ενέργειας να αντιμετωπίσει το άδικο που υπέστη. Σε αντίθεση με την κανονική δικαστική διαδικασία, ο δράστης έρχεται συγκεκριμένα και άμεσα αντιμέτωπος με τις ζημίες και τραύματα που προξένησε στο θύμα του. Αυτό μπορεί να αφορά τυχόν υλικές ζημίες που υπέστη το θύμα από την εγκληματική πράξη ή ψυχικά τραύματα, προσωπικές προσβολές και φόβοι που προκλήθηκαν από την πράξη. Η διαδικασία μεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος όμως δεν γίνεται ποτέ ενάντια στην θέληση του θύματος και αλλιώς μόνο αν ο δράστης επιθυμεί ειλικρινώς να αναλάβει την ευθύνη για την πράξη του. Αν η περίπτωση το επιτρέπει, η διαδικασία μεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος αποσκοπεί στην αυτόνομη αντιμετώπιση του προβλήματος από το θύμα και την αποκατάσταση της έννομης τάξης. Γι' αυτό συχνά η εισαγγελία ή η αστυνομία ενθαρρύνουν αυτή την διαδικασία. Όμως δεν αποτελεί μέρος της ουσιαστικής δικαστικής διαδικασίας και διεξάγεται εκτός αυτής. Για τον σκοπό αυτό υπάρχουν ειδικά κέντρα και υπηρεσίες που απασχολούν εκπαιδευμένους ειδικούς διαμεσολαβητές.

Περισσότερες πληροφορίες για την διαδικασία μεσολάβησης μεταξύ δράστη και θύματος και για τα ειδικά κέντρα κοντά στην περιοχή σας θα βρείτε στο διαδίκτυο, παραδείγματος χάριν στο <http://www.toa-servicebuero.de/konfliktschlichter> ή στο <http://bag-toa.de/>

Φυλλάδια και links με σχετικές πληροφορίες

Πληροφορίες σχετικά με την προστασία θύματος θα βρείτε στην ιστοσελίδα του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και Προστασίας Καταναλωτών (BMJV). Εκεί θα βρείτε και links για τις διαδικτυακές ιστοσελίδες όλων των ομοσπονδιακών κρατιδίων (με πληροφορίες για τα τοπικά κέντρα υποστήριξης θυμάτων) και links για την online βάση δεδομένων για θύματα εγκληματικών πράξεων (ODABS (πρέπει πρώτα να ανοίξει): κωδικός QR ή <http://bmjv.de/opferschutz>

Περαιτέρω χρήσιμες πληροφορίες θα βρείτε στα φυλλάδια:

- «Θύμα και Μύθοι» (*Opferfibel*)
- «Έχω δικαιώματα» (*Ich habe Rechte*)
- «Περισσότερη προστασία για ενδοοικογενειακή βία» (*Mehr Schutz bei häuslicher Gewalt*)
- «Συμβουλευτική και δικαστική αρωγή» (*Beratungs- und Prozesskostenhilfe*)
- (*unter www.bmjv.de/publikationen*)
- „Βοήθεια για θύματα βιαιοπραγιών» (*Hilfe für Opfer von Gewalttaten*)
- www.bmas.de/ (*Αναζήτηση για: Hilfe für Opfer von Gewalttaten*)
-
- **Παραγγελίες δημοσιεύσεων**
- Internet: www.bmjv.de
- Ταχυδρομικώς: Publikationsversand der Bundesregierung,
- Postfach (Ταχυδρομική θυρίδα) 48 10 09, 18132 Rostock
- Τηλέφωνο: (030) 18 272 272 1 Fax: (030) 18 10 272 272 1